

דיני רחיצה בשבת

1. האם מותר להתקלח בשבת?

תשובה:

במים חמים מדוד חשמל ויונקרס, אסור, כיון שבשעה שפותחים את הברז של המים החמים, נכנסים מים קרים לתוך הדוד ומתחממים מהמים החמים שבדוד וזה אסור משום מלאכת מבשל, ובמערכת חימום 'יונקרס' יש איסור נוסף של הבערה, שעל ידי פתיחת ברז המים החמים, נדלקת להבת אש. כמובן שלצורך חולה שיש בו סכנה מותר, כשם שמותר לעשות כל פעולה הנצרכת לו אף אם היא כרוכה בחילול שבת.

במים חמים מדוד שמש: לדעת הגר"ע יוסף מותר, במקום צער. לשאר הפוסקים בפשטות אסור.

במים קרים, לבני ספרד מותר, לבני אשכנז, רק למי שמצטער, ולא סתם לתענוג. וצריך להיזהר מסחיטת השיער והמגבת.

2. האם אותו הדין גם ביחס לרחיצת ילד קטן?

תשובה: ילד קטן שהתלכלך מאד, שבאופן נורמלי ביון יום היו רוחצים אותו, מותר לפתוח את הברז של מים חמים של דוד שמש וכן של דוד חשמל בשינוי, כיון שילד קטן דינו כחולה שאין בו סכנה.

3. האם מותר להשתמש בשמפו ובסבון בשבת?

תשובה:

- בסבון נוזלי ממש מותר להשתמש.
- בסבון מוצק, לבני אשכנז אסור, לבני ספרד הנוהגים כדעת הגר"ע יוסף מותר.

ולגבי שימוש בשמפו בשיער, מותר להניח על השיער אך לא לחפוף¹, כיון שבחפיפה גם סוחטים את השיער וזה אסור.

4. האם מותר לנגב את הגוף במגבת אחרי רחיצה או שיש חשש של סחיטה?

תשובה:

- **ניגוב הגוף**: מותר להשתמש במגבת אחרי המקלחת, אך כמובן שאסור לסחוט את המגבת (סי' ש"א סמ"ח).
- **ניגוב השיער**, יש שנמנעים מחשש לסחיטה, ויש מתירים לנגב את השיער בנחת באופן שכל המים שיוצאים מהשיער נבלעים ישירות במגבת (אורחות שבת פ"ג נא. והבן איש חי והגרש"ז התירו).

5. האם מותר להתאפר בשבת?

תשובה:

¹ ובשמירת שבת כהלכתה פ"ד הערה ט כתב שאם השיער בתוך המים מותר גם לחפוף.

איפור רגיל: אסור, ובכלל זה כל סוגי האיפור בין אם זה צבע ממש ובין צבע שקוף. וכן אסור לצבוע את הצפורניים וכו'.

לגבי אבקת פודרא, לרוב הפוסקים אסור כיון שגם זה בכלל צביעה (וכן כתב בשמירת שבת כהלכתה פי"ד הערה קע"ג).

ודעת הגר"ע יוסף ורבי משה פיינשטיין שאבקה בלבד שלא מעורבה קרם או משחה אין זה בכלל צובע ומותר.

6. האם מותר להסיר איפור ולק בשבת?

תשובה: הדיעה הרווחת בין הפוסקים שמותר, ותעשה זאת על ידי רחיצה ולא על ידי שימוש בצמר גפן מחשש סחיטה (ויש מחמירים מחשש מוחק, עיין באורחות שבת פט"ו נט).

7. האם מותר לקלוע צמה בשבת?

תשובה: אסור לקלוע ואסור להתיר, בין בשיער הראש ובין בשיער תלוש, משום שזה דומה למלאכת בונה וסותר (שולחן ערוך סי' ש"ג סעיף כו).

8. האם מותר לסרק שיער בשבת?

תשובה:

שיער ראש: במסרק אסור, כיון שבדרך כלל נתלשות שערות, וזה מלאכת גוזז. אבל ביד מותר.

שיער פאה או בובה: מותר בנחת אבל לא בצורה חזקה שבודאי יתלשו שערות, וצריך להשתמש במסרק מיוחד לשבת (אורחות שבת פי"א יט).